

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 67)

İller Bankası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/372)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-286/03074

23.3.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 4.3.1992 tarihinde kararlaştırılan "İller Bankası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GENEL GEREKÇE

İller Bankasının sermayesi, 10.11.1988 tarihli ve 3496 sayılı Kanunla üçyüz milyar lira olarak tespit edilmiş ve 4759 sayılı Kanunun 3496 sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak 7.6.1990 tarihli ve 90/557 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 600 milyar liraya çıkartılmıştır.

600 000 000 000 TL. olan nominal sermayenin 15.2.1992 tarihi itibariyle 589 810 800 752 TL.'lık kısmı ödenmiştir. Ödenmemiş sermaye miktarı 10 189 199 248 TL.'dir. Bu miktarın da 1992 yılının ilk taksit tahsilatlarıyla ödenmiş olacağı tahmin edilmektedir.

Banka yatırım programında yeralan ve çok büyük meblağlara ulaşmakta olan proje ve tesislerin gerçekleştirilmesi ve Bankanın üzerine düşen görevleri daha iyi bir şekilde yerine getirebilmesi, Banka öz kaynaklarının da yeterli seviyeye ulaştırılmasına bağlı bulunmaktadır. Bu kaynakların en önemlisini oluşturan sermayenin tamamının ödenmesinden sonra da sermaye tahsilatına devam edilmesi, 4759 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi hükümlerine göre gelirlerinin belirli bir nisbetinde sermaye payı ödeyen belediyelerin itirazlarına sebep olabilecektir. Sermaye tahsilatının durdurulması halinde ise, Banka önemli bir kaynağından mahrum edilmiş olacak ve o nisbette az yatırım yapmak zorunda kalacaktır. Bu sebeplerle, Banka sermayesinin artırılmasında zorunluluk bulunmaktadır.

İller Bankası memurlarına ikramiye ödenmesi, 3.7.1939 tarihli ve 3659 sayılı Bankalar ve Devlet Müesseseleri Memurları Aylıklarının Tevhid ve Teadülü Hakkında Kanunun 13 üncü maddesi hükmü ile başlamış ve bu Kanunu yürürlükten kaldıran 12.3.1964 tarihli ve 440 sayılı İktisadî Devlet Teşekkülleriyle Müesseseleri ve İştirakler Hakkında Kanunun geçici 7 nci maddesi ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek geçici 21 inci maddesinin birinci fıkrası hükümlerine müsteniden devam edilmiştir.

22.10.1983 tarihinde yürürlüğe giren 2929 sayılı Kanunla 440 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış ve bilahare 2929 sayılı Kanunu da yürürlükten kaldıran 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 58 inci maddesi ile İller Bankası bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında bırakılmıştır.

Bunun sonucu olarak, adıgeçen Banka memurlarının ötedenberi yararlanmakta olduğu iki maaş tutarındaki ikramiyenin kanunî dayanağı tartışılır bir duruma gelmiş ve yurt sathına yayılmış etkin teşkilatı ile memleketimizin her yöresinde başta içmesuyu ve kanalizasyon tesisleri olmak üzere hayati önemi haiz alt yapı tesislerini gerçekleştirmekle görevli bulunan Banka memurları, iki aylık maaş tutarındaki ikramiyeden mahrum kalma ihtimaliyle karşı karşıya kalmıştır.

Bu nedenle, ikramiye konusunun açık ve net kurallara bağlanması amacıyla 4759 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmesi ve buna bağlı olarak da Kanunun 19 uncu maddesinin değiştirilmesi öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 4759 sayılı Kanunun 2 nci maddesi değiştirilerek Banka sermayesinin 1 200 000 000 000 (birtrilyonikiyüzmilyar) liraya çıkarılması öngörülmüş ve bu sermayeyi iki misline kadar artırma hususunda Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

Madde 2. — Banka personeline ödenen iki maaş tutarında ikramiye konusu, tasarının 3 üncü maddesi ile getirilen geçici madde ile ayrıca düzenlendiğinden, 4759 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yeralan Banka safi kazancından 3659 sayılı Kanun hükümlerine göre verilen ikramiyenin birer aylık tutarı için % 5 pay ayrılmasına ilişkin hüküm kaldırılmış ve bu pay köylerin kalkınmalarına yardım etmek üzere ayrılan % 50 paya eklenerek, köylere dağıtılacak payın % 55'e çıkarılması öngörülmüştür.

4759 sayılı Kanunla İçişleri Bakanlığına verilmiş olan hak ve yetkiler 9.5.1958 tarihli ve 7116 sayılı Kanunla İmar ve İskân Bakanlığına devredilmiş, bilahare 13.12.1983 tarihli ve 180 sayılı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 36 ncı maddesi ile de çeşitli mevzuatla İmar ve İskân Bakanı ve Bakanlığına verilen görev, yetki ve haklar Bayındırlık ve İskân Bakanı ve Bakanlığına intikal ettiğinden, Kanunun 19 uncu maddesinde yazılı İçişleri Bakanlığına ait yetki Bayındırlık ve İskân Bakanlığına geçmiş bulunmaktadır. Ayrıca, Cumhurbaşkanlığının 15.12.1983 tarihli ve 114-I-83-929/5351 sayılı Kararnamesiyle İller Bankasının Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile ilgilendirildiği nazara alınarak, madde metnindeki "İçişleri Bakanlığının" tabiri "Bankanın ilgili olduğu Bakanlığın" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 3. — Bankanın personel rejimi hakkında düzenlenecek özel kanunu yürürlüğe girinceye kadar Banka personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek geçici 9 uncu ve 21 inci maddeleri hükümlerine tabi olduğundan, sözü edilen personel rejimine ilişkin özel kanun yürürlüğe girinceye kadar iki maaş tutarındaki ikramiye ödemesine devam olunmasını teminen, geçici madde getirilmiştir.

Madde 4. — Yürürlük maddesidir.

Madde 5. — Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/372

16.4.1992

Karar No. : 31

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca kabul edilerek 23.3.1992 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 27.3.1992 tarihinde Komisyonumuza havale edilen 1/372 Esas Sayılı "İller Bankası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 15.4.1992 tarihinde yaptığı 33 üncü birleşiminde Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanının başkanlığında, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile İller Bankası temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; İller Bankası, il özel idareleriyle belediye ve köy idarelerinin ve bu idarelerin kuracakları birliklerle adı geçen idarelere bağlı, tüzel kişiliği haiz olan veya olmayan ve katma bütçeli idare ve kurumların imar işleriyle ilgili konularla meşgul olan tüzel kişiliğe sahip bir kuruluştur. Kuruluşun sermayesi, 13.6.1945 tarih ve 4759 sayılı kanunun değişik 3 üncü maddesinde belirlenen kaynaklardan meydana gelmektedir. İller Bankasının sermayesi, 10.11.1988 tarihli ve 3496 sayılı Kanunla 300 milyar lira olarak tasbit edilmiş ve 4759 sayılı kanunun 3496 sayılı kanunla değişik 2 nci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak 7.6.1990 tarihli ve 90/557 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 600 milyar liraya çıkarılmıştır.

Tasarı ile;

— Bankanın sermayesinin 1 trilyon 200 milyar TL.'sına çıkarılması ve bu sermaye miktarının iki katına kadar artırılabilmesi için Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi,

— Banka personeline ödenmekte olan ikramiye ile ilgili hükümlerde tereddütlere neden olan hususlara açıklık getirilmesi,

— Banka kaynaklarından köy kalkınmasına ayrılan % 50 düzeyindeki payın % 55'e yükseltilmesi,

— Bankanın, 13.12.1983 tarihli ve 180 sayılı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile İçişleri Bakanlığından Bayındırlık ve İskân Bakanlığına intikal etmiş olması ve ayrıca; Cumhurbaşkanlığının 15.12.1983 tarihli ve 114-1-83-929/5351 sayılı Kararnamesi ile de Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile ilgilendirildiği dikkate alınarak 4759 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinde yer alan "İçişleri Bakanlığı" ibaresinin "Bankanın ilgili olduğu Bakanlığın" şeklinde değiştirilmesinin, amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde; Bankanın yatırım programında yer alan ve çok büyük meblağlara ulaşmakta olan proje ve tesislerin gerçekleştirilmesi ve Bankanın görevlerini daha etkin ve verimli şekilde yerine getirebilmesi amacıyla sermaye artırımına gidilmesinin yerinde olacağına ilişkin görüş ve önerilerden sonra tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci ve 2 nci maddeleri aynen, Çerçeve 3 üncü maddesi ise; banka personeline ödenecek ikramiyelere kesinlik kazandırmak amacıyla, maddedeki “verilebilir” ibaresi, alınan redaksiyon yetkisi ile “verilir” şeklinde düzenlenmek suretiyle, Kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütmeye ilişkin 4 ve 5 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir. Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili <i>İrfan Gürpınar</i> Kırklareli Kâtip <i>Haydar Oymak</i> Amasya	Sözcü <i>Mahmut Öztürk</i> Aksaray
Mehmet Nedim Budak Ankara (İmzada Bulunamadı)	<i>Veli Andaç Durak</i> Adana <i>Cengiz Altınkaya</i> Aydın
<i>Hüseyin Balyalı</i> Balıkesir <i>Necmi Hoşver</i> Bolu <i>Neşfel Şahin</i> Çanakkale <i>M. Halûk Müftüler</i> Denizli	<i>Melih Pabuççuoğlu</i> Balıkesir <i>Yılmaz Ovalı</i> Bursa <i>Adnan Keskin</i> Denizli <i>Nihat Matkap</i> Hatay
Rüştü Kâzım Yücelen İçel (İmzada Bulunamadı)	Nami Çağan İstanbul (İmzada Bulunamadı)
<i>Timurçin Savaş</i> Adana	Z. Selçuk Maruflu İstanbul (İmzada Bulunamadı)
<i>Rıfat Serdaroğlu</i> İzmir	İbrahim Kumaş Tokat (İmzada Bulunamadı)
<i>Abdullah Gül</i> Kayseri Ekrem Pakdemirli Manisa (İmzada Bulunamadı)	<i>Mehmet Ali Yavuz</i> Konya <i>Hasan Peker</i> Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

İller Bankası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 13.6.1945 tarihli ve 4759 sayılı İller Bankası Kanununun 10.11.1988 tarihli ve 3496 sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 2. — Bankanın sermayesi 1 200 000 000 000 (Birtrilyonikiyüz milyar) liradır. Bu sermaye Bakanlar Kurulu kararıyla iki misline kadar artırılabilir.”

MADDE 2. — 4759 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel Kurul tarafından onanan bilançoya göre meydana çıkan safi kazanç aşağıdaki yerlere tahsis olunur :

% 10 adi ihtiyat akçesine,

% 5 olağanüstü ihtiyat akçesine,

% 30 köy sermayesi payı olarak sermaye hesabına ayrılır. Geri kalan % 55 köy gelirlerini artırarak bunların kalkınmalarına yardım etmek için, köy tüzelkişiliği adına ve hesabına geçilir. Her yıl bu hesaba geçen paralardan o yıl kaç köyün faydalanacağı, Genel Kurulca kararlaştırılır. Bu suretle sayısı kararlaştırılacak köylerin hangileri olacağını ve hangi köyler için ne tedarik edileceğini veya ne yapılacağını, Bankanın ilgili olduğu Bakanlığın talimatına göre Yönetim Kurulu belli eder”.

MADDE 3. — 4759 Sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15. — Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek geçici 9 uncu ve 21 inci maddeleri hükümlerine göre alan Banka personeline, personel rejimi hakkında düzenlenecek kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar; ilgili Bakanın onayı ile biri yılın ilk yarısı, diğeri ikinci yarısında ödenmek üzere yılda iki kez ikramiye verilebilir. İkramiyelerin herbirinin tutarı, aylık gösterge ile ek gösterge toplamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarı geçemez”.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

İller Bankası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 4759 Sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15. — Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek geçici 9 uncu ve 21 inci maddeleri hükümlerine göre alan Banka personeline, personel rejimi hakkında düzenlenecek kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar; ilgili Bakanın onayı ile biri yılın ilk yarısı, diğeri ikinci yarısında ödenmek üzere yılda iki kez ikramiye verilir. İkramiyelerin herbirinin tutarı, aylık gösterge ile ek gösterge toplamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarı geçemez.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Téz

Devlet Bakanı

Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı

O. Kılercioğlu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batallı

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı Y.

Y. Töpçu

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyîşleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

İ. Téz

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Töpçu

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı

Prof. A. Ateş

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

